

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEGKZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelfigyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kladó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:

Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-
választmányára Kolozsvár, 1923. évi december
hó 14. napján, d. u. 5 órakor az egyesület
Attila-utca 10. sz. alatti székházában rendes
ülést tart, melyre a választmány tisztelt tagjait
meghívja

Kolozsvárt, 1923. dec. 4.

Az Elnökség,

Tárgysorozat:

1. Elnöki bejelentések.
2. Titkári jelentések.
3. Esetleges indítványok.

A gabonakereskedelem új rendezése.

A folyó évi november 29-i hivatalos lap-
ban megjelent új gabonaforgalmi rendelkezése-
ket alábbiakban ismertetjük: A minisztertanács
1923. november 24-i ülésében, engedélyezi a
buza, rozs és termékeiknek szabad kivitelét a
következő feltételek mellett: a) a búzáért
vagononként 25.000 lel, a rozsért 20.000 lel
kiviteli díj fizetendő, b) megengedtetik a fehér
liszt kivitele, amely után 10.000 vagonon-
ként 35.000 lel, a további vagonokért
pedig 30.000 lel kiviteli díj fizetendő, c) meg-
engedtetik a korpa kivitele vagononként 4000
lel kiviteli díj ellenében, d) a többi termékekre
vonatkozólag a kiviteli díjakat a pénzügy-
miniszter állapítja meg.

Megengedi a lucerna, a napraforgó mag
és napraforgó pogácsa kivitelét, a) a lucerna
mag után vagononként 100.000 lel a kiviteli
díj, b) a napraforgó mag után 30.000 lel a
kiviteli díj vagononként, c) a napraforgó olaj
után 80.000 lel a kiviteli díj vagononként, d)

a napraforgó pogácsa után 7000 lel a kiviteli
díj vagononként.

Az ipari- és kereskedelemügyi miniszter
a határozat indoklásának bevezetésében általá-
nosságban reámutat arra, hogy az ország ter-
ményeinek kiviteli tilalma rendkívüli intézkedés
arra az esetre, amiképpen belföldön ezen termé-
nyekben nagy hiány van, nem lehet azonban
egy állandó jellegű rendszer alapja.

A buza kivitel tilalma kapcsolatosan a
buza árának maximálásával volt napjainkig
ezen legfontosabb termény értékesítési rend-
szere. Ezen rendszer további fenntartása Romá-
niában a buzatermelést magát veszélyeztetné.
A maximális ár a belső fogyasztásra 45.000
lelben volt megállapítva és az export tilalom
következtében az utóbbi időben a belföldi
piacon 30—35.000 lejért adatott el vagonon-
ként. A buza világpiaci ára 71.000 lel vagon-
onként. Számításba véve a belső piaci árnak
35.000 lelről 45.000 leljére való normális emel-
kedését, kivétel esetén a kivivő vagononként
26.000 lel nyereséggel dolgozna, amely nyere-
ségnek az államkasszába kell befolytania, hogy
ezáltal megakadályozható legyen a belföldi árak
gyors emelkedése. Ilyen 25.000 lejes kiviteli
díjjal fenntarthatjuk a jelenlegi árakat és amellet
megfelelő haszonhoz juthatnak a kivivők és a
buzatermelők is. Hasonló körülmények között
állapítható meg a rozs kiviteli díja vagonon-
ként 20.000 lelben. Miután a közgazdasági
politika célja a normális viszonyokhoz való
visszatérés, a kiviteli díj sem lehet változhatat-
lan. Ez változni fog a lei kurzusa és a buza
világpiaci ára szerint. Ha a lei kurzusa emel-
kedik, a kiviteli díj csökkentendő. Azon véle-
ményen vagyok, hogy ennek következtében
egyelőre a buza kivitele 25.000 lel kiviteli díj
mellett engedtetessék meg és ezzel kapcsolatban

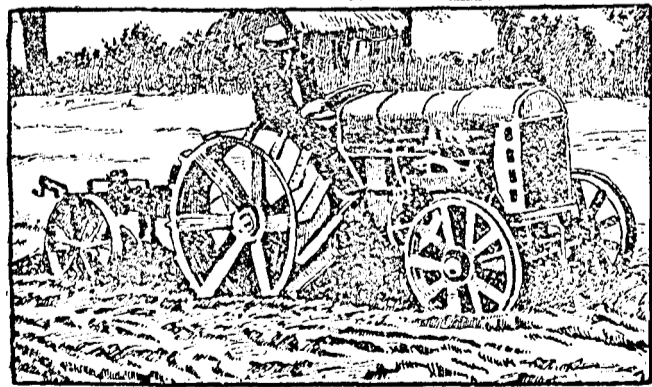
egy bizottság állíttassék össze, amelynek köte-
lessége állandóan figyelni a világpiaci árakat
és a lei kurzusát és 30—30 naponként meg-
állapítani a megfelelő kiviteli díjat. A fennálló
díjak vagy az újra megállapítandó minden hō
elsején fognak életbelépni és 5 nappal előző-
leg a kiviteli vámhivatalokkal közölni. Hasonló-
képpen kell eljárni a rozs árának megállapítá-
sánál.

A buza maximális árának megállapítása
folytán a mámosok jóval a maximális áron
alól vásárolták össze a gabonát, viszont a kü-
lönböző minőségű lisztek ára a 45.000 lejes
vagononkénti ár alapján volt megállapítva. A
beérkezett jelentések alapján megállapítható,
hogy 1923 november hó 15-én 10.000 vagon
fehér liszt áll a rendelkezésére. Tekintetbe véve
a belföldi fogyasztásra szükséges mennyiséget
és a folytonos előállítás is, fölvehetjük, hogy
10.000 vagon fehér liszt áll a kivitel céljaira
rendelkezésre.

Fennli körülményeket tekintetbe véve
kettős megoldás mutatkozik lehetségesnek: 1.
a fehér liszt kivitelét közvetlenül az állam vagy
pedig valamely pénzügyi csoport útján végezze,
2. engedtetessék meg a fehér liszt kivitele olyan
díj mellett, amely fenntartja a jelenlegi belföldi
árakat.

Az első megoldás több okból nem meg-
felelő, maradt tehát a második, amely könnyen
megoldható. Ezen okból a következő
véleményen vagyok. Engedtetessék meg a fehér
liszt kivitele, állapíttassék meg 10.000 vagonon-
ként 35.000 lel, azonfelül 30.000 lel vagononkénti díj.

Általánosságban első sorban arra a szo-
moru tényre kell reámutatni, hogy Tancret
Constantinescu ipari és kereskedelemügyi mi-
niszternek kellett jönnie, hogy végre akármilyen
kedvező formában is a buza szabad kivite-

„Fordson Tractor”-ok

Személy- és teherautók, autó alkatrészek,
mindenféle gazdasági gépek megtekinthetők
és beszerezhetők a

„PERRY” cégnél. Cluj, Calea Regele Ferdinand
No. 99. Telefon 999. szám.

„Gazdák”

Biztosító Intézet
Részv.-Társaság

Székhelye: Arad. Vezérképviseletőségek: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, D.-szl-
máronban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán-
Elfogad tűz, lég, élet, állat, betörés, lopás, baleset, szavatosságl. kiháza-
sítási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót
nyújtanak a vezérképviseletőségek és egyesületünk titkári hivatala.

lét keresztülvigye. Földművelésügyi miniszterünk, akinek első sorban volna kötelessége a mezőgazdasági termelésnek védelme, úgylátszik tulságosan el van foglalva az agrárreformmal és az erre vonatkozó rendeletek sokaságának készítésével.

A buzatermelés csökkenésével kapcsolatos aggályok, amelyeknek Trancret Constantinescu jelentésében ad kifejezést ad, minden tekintetben indokoltak. Erre nézve hiteles adatok is állnak a rendelkezésre. A világparitásra vonatkozó adatok is elfogadhatók és épen ezért nem elégedhetünk meg a gazdaközönség részéről azzal, hogy az elfogadott határozat folytán a buza árának emelkedése vaggononként 45.000 lejig van előirányozva míg a külföldi piacokon a buza épen a miniszter megállapítása szerint 71.000 lej és hogy ilyenformán az állam kasszájába kerüljön bele kiviteli díj formájában az az összeg nagyrésztben, ami a gazdákat illetné meg. Mikor a gazdaközönségnek minden, amit bevásárolnia kell nemcsak világpiaci áron, hanem azon fölül kell beszereznie, akkor a buza értékesítésénél az állam vaggononként 25.000 lej díjat szed be csak azért, hogy ezzel a belföldi árat 45.000 lejre szorítsa le és így az indokolás szerint a megélhetést olcsóbbá tegye. Épen a fennit okoknál fogva ez a termelőt kell megillessen, mert így a tulajdonképeni cél, hogy tudniillik a buzatermelés tovább ne csökkenjen, nem fog elérni.

Mint részletkérdés a gyakorlatban teljesen kiviteltenek látszik a 30 napról 30 napra való új megállapítása a kiviteli díjnak, amely csak 5 nappal életbeléptetése előtt fog közölteni. Ez mindenféle előzetes kombinációt lehetlenné tesz, kiviteli kereskedelmünket a legnagyobb oizonytalanságok elé állítja.

A liszt, korpa, napraforgó mag kivitele erdélyi szempontból kevesebb jelentőséggel bír, általánosságban pedig inkább a malom-

ipar és olajipar szempontjából fontos. Általánosságban megállapítható, hogy bár gyakorlati jelentősége az új határozatnak igen kevés, mégis haladást jelent a kivitel szabaddá tételének elvben való kimondása szempontjából és amennyiben a további kiviteli díjmegállapítások megfelelő módon történnének, nem zárja ki, hogy tényleg bizonyos értékkel bírjon a buzatermelés fokozása és ezzel kapcsolatban a gazdaközönség érdekei szempontjából.

F.

Mégegyszer a galyánról.

Az Erdélyi Gazda 40-ik számában megígérttem, hogy a galyán terméshozamáról is be fogok számolni.

Mikor ennek eleget teszek, a műveléséről is megemlékszem. Keri művelés alkalmával a jól elboronált földet kapával, annak szélessége szerint megbarázdáltam, úgy hogy a föld felszíne hullámosan mutatkozott, ormók, cca 10 cm. mélységű árkokkal váltakoztak. A magot az ormók gerincére sorba hintettem és cca 2 cm. magasságu földréteggel takartam be, melyet enyhén a kapa lapjával ledöngöltem. Az így készült vetésen a növények, melyek 8-10 nap után törték át a földtakarójukat, 30 cm. sor- és cca 20 cm. növénytavolságra állottak egymástól. Mihelyt a növénykéket meg lehetett ismerni a velük fejlődő gyom között, azonnal megkapáltam aképpen, hogy a gyomok eltávolítása után az árkokból friss földet huztam az ormók gerincére. Ezt a munkát annyiszor ismételttem, ahányszor a gyomok fejüket felütötték. Természetesen ezt az intenzív munkát a mezőn megadni nem lehetett. Itten ugyan azt a művelést adtam neki, mely nálunk a kukoricánál szokásos. Április 20-ikán Rekord II. 16 soros vetőgéppel, melynek vetősaruit, négy kivételével, leszereltem, miáltal 40 cm. sortávolságot értem el, az első 2 holdra 12 kg. magot ve-

tettem, a következő 2 holdra 10 kg.-ot, míg az utolsó 2 holdra csak 8 kg. magot vetettem kísérletképen. A kikelés az egész 6 holdon egyenletes volt, csak már ekkor mutatkozott, hogy 8 kg. vetőmag igen kevés. A 10 és 12 kg.-os vetések között nem nagy különbség mutatkozott első kapálásig, mikor valószínűleg a 10 kg.-os táblát a munkások tulságosan megiritkították, mert mikor a növények bugójukat kihajtották, akkor csak a 12 kg.-os vetésű tábla felett eltekintve nyerte az ember a fekete erdő benyomását.

A szedés alkalmával és hordáskor akadályozva voltam a táblákon külön-külön a csomók számát megolvasni, miért is melőznöm kell a szárterméstről adatokkal szolgálni.

A cséplést egy kézi cséplőgéppel végeztem, mely elég gyenge munkát végzett, fogai a bugákról kalászkákat leszakítván és azt szemestől kidobta magából, így kb. két mmáza mag veszett volna el, ha teheneimmel nem tudtam volna feleletni azokat. Megjegyezni kívánom, hogy polyváját is felelettem teheneimmel, melyek nagy előszeretettel ették meg azt.

Összesen felhordtunk a magtárba 28 mmáza és 17 kg. magot, melynek hektoliter sulya 78 kg.

E szerint az összerületre elosztva a termést, az kicsinynek mutatkozik, de ha azt vesszük, hogy a vetőmagszükséglet megállapítására kísérleteznem kellett, miért is úgy gondolom, a valóságot közelítem meg, ha az egész termést három holdra vonatkoztatom, mikor is az elég tekintélyesnek mondható, mikor közvetlen szomszédságában a kukorica még egy mázsát sem adott.

Idáig 50 kg.-ot belőle az aranyospolyáni múmalomba küldtem háátolásra, míg a most bekövetkező szeszgyári leszámolás után 10 mmázsát becefrézünk, hogy e téren is megállapíthassam értékét.

ifj. Br. J. G.

TÁRCA.

Apáink gyümölcsészete.

Irta: Dr. Péter Béla.

Most készen kapja a kerttulajdonos a gyümölcsfacsemetét, mert a mai rohanó korban mindenki minél hamarabb szeretné a fiatal fát terméssel megrakódva látni és nem ér rá évekig várni, míg az almamagból vadonc, a vad csemetéből pedig nemes gyümölcsfa válik. Senki sem bibelődik saját maga a fák nemesítésével. Pedig milyen nemesítő hatással lehetett apáinkra a fák sajátkezű nemesítése és ápolása! Milyen jól eső érzés fogott el engemet is gyermekkoromban, amikor gyümölcsűskertünk fát szemlélttem. A fiatalabbakat édes atyám, az idősebbeket mind nagyatyám ültette és nemesítette. Édes atyám is végtelenül ragaszkodott ezekhez az öregebb fákhoz, hiszen ezek apjának élő emlékei voltak! Hiába biztatták idegenek, hogy vágassa ki azokat az elöregedett fákat, ő mindaddig, amíg csak élet volt bennük, megkímélte őket, visszavágta és ápolta, hát ha még megiljodik és újból termővé válik valamelyik. És milyen öröme volt, ha egy-egy öreg fa, amelynek márcsak a törzse volt meg, újra kihajtott, megújult és teremni kezdett. Így

öröklődött nemzedékről nemzedékre a gyümölcsűskert és vele együtt az ápolás nemes tradíciója. Reánk hagyták a fákat, de azokkal együtt a ragaszkodást az apák emlékéhez és mi éreztük annak a szeretetnek a melegét, amelyet apáink a nemesített csemetébe sajátkezűleg beleoltottak.

Néhaj atyám is az ő kertjeiben arra helyezte a fősúlyt, hogy minél több fajta gyümölcsűnk legyen és minden új fajtát igyekezett kipróbálni. Egy-egy fajtából legfeljebb 2-3 fánk volt, de fajta annál több volt. Ez persze a mai irányzattal ellenkezik, amikor az a jelszó, hogy inkább kevés fajtát tartunk, de annál tömegesebben termeljünk, hogy exportálhassunk. De nekünk az volt a fő, hogy a nyár közepétől kezdve egészen tavaszig folyton legyen érfélben lévő friss gyümölcsűnk. Nyáron a bokoryümölcs (ribiszke, egres, málna) valamint a cseresznye és meggy után egy-két nyári alma és nyári körte, de még inkább az izletes nemes sokféle szilva ürvendzette meg családunk gyermek- és unokaseregét. Oly finom volt a „piros nektarina”, a „violaszínű perdrigon”, a „violetta damasceni szilva” és a finomabbnál finomabb „ringló”, de leginkább a zöld muskotály ringló olyan volt a mi házi kertünkben, hogy ennél zamatosabb gyümölcsöt szelidebb égélj alatt sem lehet előállítani.

Bár sokféle fajtánk volt, mi sem dolgoztunk tömegtermelésre, de azért mégis jutott eladásra is. Voltak hatalmas nagy fánk, többnyire még nagyapám idejéből, amelyek nem voltak finom fajtájuk, inkább tömegtermelésre való bőven termő fajták voltak. Ezek gyümölcsét eladtuk. A környékbeli falvak asszonyai szívesen vették ezeket. A finomabb gyümölcs fölöslege a városi lakosok között taftalt vevőre. A mi a gyümölcsfajtákat illeti, már akkor is ismertek voltak nálunk egyes olyan fajták, amelyek ma is nagy becsben állnak, még itt Erdélyben is. Ismertük pl. a *téli aranyparmint*, a *muskotályrenetet*, a *gravensteinit*, a *masánszkit*, a *Török Bálintot*, a *nemes sóvárít*, a *Dietze-féle piros mandularenetet*, a *bőralmát* stb. (a téli és nyári „Posmaner” bizonyára a *Pázmány-alma* volt), de nem ismertük sem a *batult*, sem a *ponyikot*, sem a *sikulait*, sem a *szucsikát*; természetesen a *Jonathan* akkor még nem is létezett. Viszont volt egy kedves almánk, amely úgy látszik felvidéki táj fajta volt, ezt „*Kassai almának*” hívtuk. Kitűnő őszi aima volt. Lágyhusu és leveles. (Atyám ősztől kezdve karácsonyig csak ezt az almát ette.) Volt továbbá egy kitűnő későn — csak februárban — érő almafajtánk, amelyet édesatyám terjesztett el a lőcsei pomológusok között. Ezt a lőcsei pomológiai egyet *Péter-féle reneinek* nevezte el. Hogy léte-

A méhmagzat korának meghatározása.

A rossz apaállatok használata, gyenge takarmányozás, különböző betegségek gyakran okoznak elvetélést a háziállatoknál s a gazda sokszor szeretné tudni az elvetett magzat korát. Ebben az irányban segítségére lesz a következő leírás, a mely borjúkra vonatkozik.

Az egyhónapos embrió 9-10 mm. hosszú s a végtagok fejlődési jelei már láthatók.

A kéthónapos magzatnál a végtagok fejlettek, a nyolc hét betöltésekor már gömbölyded, szintelen áttetsző anyag vonja be a lábak végét a köröm helyén. A magzat 48 mm. s a 9. héttől kezdve gyorsan nő.

Három hónapos korban 14 cm. hosszú, a herezacskó már felismerhető. A gyomor tagozódása megvan.

Négy hónapos korában a körmök tisztán láthatók, sárgák, keményednek. A magzat 24 cm. és kb. 2 kg. súlyú.

Az öt hónapos magzatnál szőr jelentkezik az ajkak körül, az állon. A csecsbimbók jól láthatók, a herék leereszkednek a herezacskóba — A magzat 35 cm. — 2¹/₂—3 kg.

Hat hónapos korában a magzat még teljesen kopasz, csak az ajkak körül és a szempillákon szőrös. 46 cm. hosszú. —

A hetedik hónap végén a lábakon, a fejen kinő a szőr, a hosszú szőrszállak a fark bojtban fejlődnek s a magzat 60 cm.

A nyolc hónapos magzat háta már szőrös a fül széleit is benőtte a szőr. 65—75 cm.

A kilencedik hónap kezdetén az egész testet szőr borítja s kb. 80—100 cm. hosszú — és kezd szülésre érni. H. Ö.

Kisebb szakközlemények.

Malaczevés. A kocza egyik — nagy károkat okozó — rossz szokása az, hogy a saját, esetleg más kocza malaczeit megeszi.

zik e még? Nem tudom, mert az öreg, lelkes pomológusok kidőltek, az ő kertjeik pedig idegen kézre kerültek.

Hogy mennyivel zordabb volt a szepességi éghajlat, mint pl. a kolozsvári, abból is láthatjuk, hogy mi az Izambert-körtét csak télen tudtuk élvezni, itt pedig már szeptemberben érik. Hasonlót mondhatnánk a téli arany-parménse és több más fajtára is. A cseresznye pedig akkor ért be, mikor a déli vidéken már rég elfelejtették, hogy volt ezidén cseresznye. Az ősapáink által alapított kertek ma is ott virulnak régi helyükön. A mai nemzedék új gyümölcsöst nem alapított, de régieket ősi pietással főtartja.

A város várfalai még ma is majdnem épségben kerünek be a városkát és a várfalak mentén ott vonul végig körben a gyümölcsösökkel átalakított széles várak. A falak mentén, fenn a magasban terasz vonul végig, amely részint díszkertek sorozata, részint törpe nevelésű fakkal van beültetve. Lent a mélységben, a régi várakokban csupa magasörzsű, ősrégi hatalmas alma- és körtefa áll. A város déli oldalán a várak mentén, fent a magasban országút visz el, úgy hogy az utasok a magas fák koronájával egy szintben haladnak el és gyönyörködnek a fáknek szép gyümölcseivel dúsan megrakott ko-

E rossz szokás esetében eredménnyel használják a veratrum gyökér forrázatát, még pedig úgy, hogy öt gr. ot abból a gyógyszerárakban kapható, veratrum gyökér porból egy fél liter forró vízzel leöntünk s a folyadékot — lehűlés után — egyszerre, esetleg kétszerre a végbélbe juttatjuk legcélszerűbben irrigator igénybevételével. Körülbelül 20 perc múlva erős hányás következik be, azután rövid ideig tartó apatikus állapot. Ilyenkor a malacok nyugodtan szophatnak és a koca később sem bántja őket.

H. Ö.

Baromfiak u. n. „meszes láb“-ának gyógyítása. E betegséget egy rühátka okozza s igen alkalmas olcsó és jó szer gyógyítására a petróleumos lenolaj (egyenlő részben jól összerázva), mellyel a lábakat hetenként egy-kétszer kézzel, vagy egy fapálcikára kötött valta csomó segítségével bekenjük. Célszerű a vastag pörköket előzetesen káli- vagy lugos házi-szappannal felpuhítani. Az persze természetes, hogy a baromfiókat fertőtleníteni és állandóan tisztogatni kell. H. Ö.

Az istállók fertőtlenítése tejgazdaságokban nem olyan egyszerű dolog: a tej a legtöbb fertőtlenítő szer szagát felveszi, s hogy ez kellemetlen, azt mindenki tudja. Kísérletek alapján tudjuk, hogy a chlormész szaga meggy át legkevésbé a tejbe — ebből az következik, hogy tehénistállók fertőtlenítésére ez volna a legjobb szer. Persze alapos szellőztetés okvetlenül szükséges!

Vágóhídi tapasztalatok. A vágóhídon levágott szarvasmarhák és juhok egészségügyi vizsgálata alkalmával megállapítást nyert, hogy levágásra kerülő szarvasmarháknak, de különösen a juhoknak több mint 50%-a méteykórban szenved. Tekintettel arra, hogy a méteykór ma már a Distol alkalmazásával biztosan gyógyítható, figyelmeztetjük állattenyésztő gazdátársainkat, hogy a méteykórtól soványodó állataikat ne dobják potom áron a piacra, hanem kezeljék Distollal, amely 3—4 nap alatt kitakarítja a méteyeket a juhok és szarvasmarhák

ronáin. Mert megjegyzendő, hogy ezekben a gyümölcsös kertekben jó formán minden esztendőben van bő termés, mert a fák védve vannak a mélyre sülyesztett nivójuk által. A májusi fagy nem bántja őket.

A felső teraszok egyikén fülkeszerű kertajtó van a hatalmas várfalba beillesztve, amelyen ott bámulják meg az idegenek ma is a híres „*lőcsei fehérasszony*“-nak most is még jól látható képét. Folyondér futja körül ezt a fülkét, koszorút fonva a történelem rég elmúlt nevezetes eseményeinek emléke körül.

Az a körülmény, hogy a várfalakat köröskörül gyümölcsösök kertek övezik, egyúttal a falak fentartását is vonja maga után, mert minden kerttulajdonos érdekében áll, hogy a falak megmaradjanak, le ne omoljanak, azért fenntartásukról gondoskodik. Mondhatom, hogy alig akad város a kontinensen, ahol a középkori erődítés oly szépen megmaradt volna, mint Lőcsén. Az egész város történelmi emlék. És mi késői utódok, akik onnan elszéledtünk a világ minden tájára, átaduk helyünket: idegeneknek, magunkkal az elhagyott régi kedves helynek csak az emléket vittük el, de azt az idegen világban ia hiven megőrizték.

Végr.

májából. A Distol az EGE titkári hivatala utján megrendelhető.

A kancák kora és tenyészképessége közötti viszonyt illetőleg nagyon érdekes az alábbi megállapítás, amely a cambridgei Stud-Booc — törzskönyv — 100 évre vonatkozó adataiból számított ki.

A törzskönyvbe beirt 1216 kanca közül	
18 éves korig ellett	58.03%
19 " " "	53.05%
20 " " "	45.07%
21 " " "	37.58%
22 " " "	27.38%
23 " " "	19.01%
24 " " "	12.01%

33 éves korában csak egyetlenegy kanca csikozott. H. Ö.

Törvények, rendeletek.

Vadászati tilalom.

A Monitorul Oficial 184. száma közli a földművelésügyi miniszter 86.787 számú következő rendeletét.

Megtiltatik: 1. A foglyok vadászata az egész országban 1923. november 20-tól 1925. szeptember 1-ig. 2. A fécán-tyukok vadászata két évig az egész ország területén 1923. november 20-tól kezdődőleg. 3. A nyulaknak és vaddisznóknak bármiféle kutyákkal vadászata egy évig 1923. november 20-tól kezdődőleg a következő községek területén: Cerhidul-Mare, Sălcug, Copalna de sus, Sub Padure, Somoștelnic, Tirimia Mare, Tirimia-Mică, Vaidacuța (Kisküküllő megye). 4. A fehér-orosz-nyulak vadászata egy évig 1923. november 20-tól kezdődőleg a marostorda megyei alsórégeni járásban, ahol azok az idén feltűntek. 5. Bármely állat vagy madár vadászata két évig a vingai járásbeli Secian község, a rékási járásbeli Bucovaț és Buzat községek, a lippai járásbeli Ghizika és Covestia községek és a vingai járás (Temes megye) Bibis községe határában lévő Dengl-uradalom területén 1923. november 20-tól kezdődőleg. 6. Az őzbakkok vadászata két évig a kukovinai Cojman megyében 1923. nov. 20-tól kezdődőleg. 7. Bármiféle kutyákkal való vadászat 2 évig 1923. november 20-tól kezdődőleg a következő községek területén: Sancel, Spini, Glogovăț, Sona, Hususán, Balcociu, Jisveiu, Feisa, Micăsasa, Tătărlău, (a Jidocin felé eső rész), Velj (Podor Bizna és Boian közti rész), Nadeșul Săsesc és Magherul.

Engedélyeztetik: 1. A rókák kopókkal való vadászata az egész országban december 1. után is, azonban csak réteken és nádasokban, a megye vadászati felügyelőjének engedélyével és felügyelősége mellett. 2. A rókának az egész országban egész éven át való vadászata, de csak veremmel.

Az 1924. évi dohánybeváltási ár. A pénzügyminiszter 51.126. sz. rendelete az 1924-ben termelendő dohány beváltási árát az alábbiakban állapította meg: *I. Árszabás.* Jalomija, Gojești, szatmári és aradi változatokért, melyek Kraszó-szörény, Temes-Torontál, Arad, Bihar, Szatmár és Szilágy megyében termelhetők, az árak lesznek: a) Kiválasztott levelek ára 20 L. kg. ként, b) I. osztály A 17 L, B 15 L, c) II. osztály A 12 L, B 11 L, d) III. osztály A 9 L, B 6 L, C 5 L, e) hulladék 1.50 L, f) törmelék 0.50 L. Mindezen árakban bele van értve a pótlék is. *II. Árszabás.* Chimbati, Peristeanu, Samsun és Bánát, melyek Kraszó-szörény, Szilágy, Temes-Torontál, Arad, Bihar, Szatmár és

Alsófehérmegyében termelhetők, az árak: I. o. A B 25 és 21 lei, II. o. A B 18 és 15 lei, III. o. A B C 12, 8, és 5 lei, hulladék 1.50, törmelék 0.50 lei. **III. Árszabás.** Suluc és Rezina, melyek Kisküküllő, Marostorda, Alsófehér, Tordaaranyos és Szilágymegyékben termelhetők. Árak: Superior 45 lei, I. o. A C 38 és 30 lei, II. o. A C 23 és 18 lei, III. o. A B C 14, 9, és 7 lei. **IV. Árszabás.** Joka, mely Tordaaranyos, Marostorda, Alsófehér, Kisküküllő és Szilágymegyében termelhető. Árak: Superior 60 lei, I. o. 50 és 42 lei, II. o. 36 és 25 lei, III. o. 16, 10 és 7 lei, törmelék és hulladék 2 és 1 lei.

Akik 1924. évben dohányt akarnak termelni, kötelesek ezt 1924. január 20-ig az előjárásnál vagy a dohánytermelési közgénéi bélyegmentes kérvényben bejelenteni. A termelés csak a dohányjüvedék által adott maggal történhetik. A dohányjüvedék termelési közege előtt igazolni kell, hogy a bejelentőnek megvan a szükséges földterülete, dohánypajtája és eszközei. A dohányjüvedék, mint első előleget, hektáronként legfeljebb 4000 leit ad azoknak, akik a jüvedék közegei előtt bebizonyítják, hogy az illető helyet művelés alá vették, a második előleg pedig a leszedés megkezdésekor adatik.

Mindazon 1923. évi dohánytermelőknek, akik bejelentik, hogy az 1924. évben legalább is ugyanolyan területet ültetnek be dohánynal, az 1923. évi termelés után az eddigi hivatalos árszabáson felül még árpótlék fog fizettni, feltéve, hogy a dohányművelés alatt álló terület legalább is akkora volt, amennyit a törvény előír vagy a dohányigazgatóság megenged. Ezt a pótlékot minden egyes átadott kilogramm után fizetik, kivéve a törmeléket, még pedig az alábbi összegekben: I. áruosztályu dohányért 4.50 lei, II. 5 lei, III. 9 lei, IV. 13 lei, V. 9 lei.

A nagytermelőknek (5 hektártól fölfelé) ha 1924-re kisebb területet jelentenek be, mint az 1923. évi volt, az árpótlék csak az 1924. évre bejelentett területnek megfelelő mennyiség után fizetetik.

Az adóhátralék utáni kamat 9%. A pénzügyminisztérium legújabb rendeletében utasította a pénzügyigazgatóságokat és adóhivatalokat, hogy 1924. január 1-től kezdve az adóhátralékok után 9 százalékos késedelmi kamatot számítsanak fel. Ez csupán az egyenesadók címén fennálló hátralékok után fizetendő és pedig már az 1923. évi hátralékok után is.

Irodalmi szemle.

Előfizetési felhívás.

Könyvkiadó vállalatunk 60-ik füzeté december hónap folyamán kikerül a sajtó alól. Címe: „Erdély juhai. Erdély juhtenyésztése. A múlt. A jelen. A jövő.” Írta: Dr. Szentkirályi Ákos. — A képekkel ellátott 8—10 ives füzet bolti ára 40 leu lesz. Hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjainak, a tagjai sorába tartozó gazdasági egyletek és gazdakörök tagjainak ugyszintén az Erdélyi Gazda éves előfizetőinek, a korlátozott számban megjelenő füzetet biztosíthassuk, ezennel felkérjük, hogy a füzetre előfizessenek, mikor is 35 leu kedvezményes árban megszerezhetik. Az előfizetési összeg az Erdélyi Gazdasági Egylet címére Cluj—Kolozsvár—, Str. A. Muresan (volt Atilla-u.) 10. küldendő, mire a megrendelt füzetet keresztkötés alatt bérmentve fogjuk postára adni. Kérjük a lakóhelyet, az utolsó postát románul és könnyen olvashatóan írni, ugyszintén a nevet is jól olvashatóan írni. 1923. október 15.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet
Könyvkiadó Vállalata.

Hódlt a szövetkezeti eszme az iparosok között is. Ismeretes, hogy a régi Ma-

gyarország területén termelő szövetkezeteket először a kisgazdák létesítették. A kisiparosok körében néhány szakma speciális szervezkedéseitől eltekintve nem ért el jelentősebb sikereket a szövetkezeti eszme. A nyomasztó pénzhány és a súlyos gazdasági helyzet most a kisiparosokat is komoly szervezkedésre kényszeríti. A szétforgácsolt erők egyesítése céljából a Kolozsváron székelő Ipartestületek Szövetségének kezdeményezésére december elsején ipari szaklap indul meg, amely buzgó propagálója lesz az ipari szövetkezetek létesítésének. Az új lapnak, amely 14 szakrovatában minden számbavehető iparágra kiterjeszkedik, Hevesi József, a kolozsvári Iparos Egylet elnöke az „Iparosok Aggmenháza” megalapítója és a 61 éves kolozsvári iparkamara egyik legérdekesebb vezető egyénisége lesz.

Szövetkezés.

Gazdasági egyleti gyűlési A szolnok-dobokamegyei Gazd. Egylet f. hó 26-án népes igazgatóválasztmányi gyűlést tartott Dézen. A gyűlésen gr. Vass Béla elnökölt. A tárgysorozat legfontosabb pontját a téli gazd. előadások szervezése képezte. Titkár előterjesztésére elhatározták, hogy a tél folyamán 16 községben rendeznek román és magyarnyelvű gazdasági tanításokat. Az oktatások költségeihez való hozzájárulásra felkérte az egyesület a Megyei Állattenyésztési Bizottságot és több olyan céget, melyek a gazdákkal szoros kapcsolatban vannak. Öröndetes tudomásul szolgált, hogy a Distolt forgalmazó Gergely Ferenc utóda, a Sámanta, magnemesítő intézet, a Mărăsești műtrágyagyár, valamint az Ambrosi-Fischer-téle gyümölcsolvasztótelep máris tekintélyes összegeket ajánlottak fel a gazdasági oktatások céljaira. A gazdaközönség jóleső érzéssel vehet tudomást a nagy vállalatoknak e kulturális áldozatkészségéről.

Meghívó. Alulírt gazdasági egyesületek ezennel meghívjuk az összes az országban működő gazdasági egyesületeket, ugyszintén mezőgazdaságot űző és az azt érdeklődő közönséget a f. évi december hó 16-án Temesvárott a Prefectura nagytermében d. e. 9 órakor tartandó gazdasági kongresszusra. Napirend. 1. A kongresszus megnyitása, elnök és titkár választása. 2. A mezőgazdasági helyzet általában, különös tekintettel a bánati viszonyokra. 4. A mezőgazdasági termelés és export közötti viszony tekintettel a valutára és közéletmezésre. 4. Mezőgazdasági érdekek megvédésére irányuló intézkedések tárgyalása. 5. Határozati javaslatok. Timişoara, 1923. évi november hó 20. Dr. Cioban Aurel Temes-Torontáli gazdasági szindikátus elnöke. Blaskovics Ferenc Sváb gazdasági egyesület elnöke. Dr. Galteiu Demeter Krasso-Szörénymegyei gazdasági egyesület elnöke.

Vegyes közlemények.

Előléptetés. Gál Imrét Magyarország földművelésügyi minisztere kinevezte a gödöllői állami méhtelep és méhészeti szakiskola vezetőjévé. Egy régi óhaj nyert beteljesülést s mi örömmel gratulálunk Gál Imrének.

Edzettebb-e a regati falusi gazda az erdélyinél? Különösnek tetszhetik ezen kérdés egy gazdasági lapban, de önkéntelenül felvetődik, olvasva a regati erdő kisajátítási törvény tervezetét. Egy előkelő román jogtudos ösmertette ezt legutóbb. E szerint a regátban minden füst után hegyvidéken 1-egy hektár, dombvidéken 0.5, síkvidéken 0.3 Hectar illetmény jár. Ha összevetjük ezt az Erdélyi 2.8 és 1.75 Hectárral, úgy a fenti kérdés jogos. Avagy talán

ezen feltűnő különbség oka az volna, hogy a regatbeli erdőbirtokos nem „străin”? B. F.

Az OMGE nagyhete. Budapestről jelentik: Az OMGE december 9-iki közgyűlése alkalmából több közérdekű gyűlést és előadást tart. December 7-én az igazgatóválasztmány és az állattenyésztési szakosztály tart gyűlést. 8-án Weiser István és Jablonovszki József tartanak gazdasági előadásokat, 9-én, vasárnap, az OMGE közgyűlése után a GEOSz tart nagygyűlést. 10-én tanulmányi szemle lesz a Mezőgazdák Szövetkezete hírlaldájában, a Phylaxia szérumentenyésztő telepen és a sertésvághidon. Az OMGE közgyűlésének napirendje az új elnök megválasztása és a tagsági díjak fölemelése szerepel.

Hol van a biharmegyei állattenyésztési bizottság? Biharmegyei tudósítónk közli, hogy e hó 17-én az eddigi száraz időjárás alaposan megváltozott s azóta folyton szakad — csekély megszakítással — az eső, úgy, hogy az utak járhatatlannak lettek s a vetések nagyrésze víz alá került. A hőmérséklet mindazonáltal +10—18 C° közt mozog. A jószág egyrésze most is legelőre jár, hol az enyhe idő mellett talál még egy kevés harapni valót; kondíció közepes, egészségi állapot kielégítő. A magyarországi járásban a tenyészállatok hiánya ijesztő mérveket ölt. *Tenyészigazolvánnyal bíró bikája alig van 5—6 falunak, néhol semmilyen sincs, a legtöbb helyen holmi korsz „zugbikák” folytatnak. Megtörtént, hogy 7 faluban egyetlen sertésnek sem találtak az év végén.* Most december hóra el van rendelve a tenyészállatvizsgálat, de csak üres formáság lesz, minden komolyabb következmény nélkül. Mindezekről vajjon van-e tudomása a megyei állattenyésztési bizottságnak?

Időjárás: A botfalasi cukorgyár meteorológiai állomásán megfigyelése szerint november hónapban a maximális légnyomás 724.2 volt november 12-én. A minimum 705.5 volt november 19-én. A legnagyobb meleg +17.5 volt november 11-én. A legnagyobb hideg +3.7 volt nov. 3-án. Az átlagos hő novemberben +7.92 volt. A legnagyobb csapadék volt 1.5 mm nov. 28-án. A csapadék egész havi mennyisége 4.2 mm. A csapadékos napok száma 5.

A cukorrépatermelők szövetségi iródájuk utján irják alá a jövő évi szerződéseket. A cukorrépatermelők szövetségének marostordamegyei tagozata a múlt héten Marosvásárhelyen ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy csakis a szövetség utján kiküldött szerződéseket írja alá és ismeri el magára kötelezőnek.

Kedvezményes áru cukor a méhészeknek. Az idei inséges mézelésre való tekintettel az Erdélyrészi Méhész-Egylet a folyó évben is szerzett be tagjainak kedvezményes áru cukrot. A kiosztás feltételei megtudhatók az E. M. E. titkári hivatalában, Kolozsvár, Atilla-utca 10. szám alatt.

Az 1922-23 évi cseh cukorkampány. A most lefolyt cseh cukorkampányban 169 cukorgyár és pedig 110 nyerscukorgyár, 48 vegyes és 11 finomító vett részt. A múlt kampányban 170 cukorgyár dolgozott. A cukorrépával bevetett terület a köztársaságban 184.591 hektárt tett ki a múlt évi 191.893 hektárral szemben s így lényeges csökkenést mutatott fel. Mindezek ellenére az aratás eredménye lényegesen jobb volt, mint a tavaly, mert 43.851.862 került feldolgozásra a múlt évi 34.616.636 métermázsával szemben. A cukorprodukciónak következtében mintegy nyolcszáz ezer métermázsával növekedett.

A cukorgyárak a cukorimport betiltását kérik. Az idei cukorrépatermés olyan kedvező, hogy a belföldi cukorgyárak az ország cukorszükségletét kb. elláthatják. A Romániai Cukorgyárak Szindikátusa ezért interveniál a kormánynál, hogy a cukor behozatali vámilletékét felemeljék, vagy pedig, hogy a cukorimport teljes megszüntetésévégett behozatali tilalmat eszközöljön ki.

Csikban zöldülnek a legelők. Csikmegyei tudósítónk jelenti: A szokailan enyhe őszi időjárásban az utóbbi esőzések nyomán a vetések bokrosodnak. A talaj 5—10 cm.-re átlazott, az egerek száma apadt, a legelők kezdenek kiszáradni a juhokat kielégítően táplálják. A terményárak a vidéken tartottak, az állatárak estek. Hízó sertéseket keresnek 35—40 lejért élősúly kg. kénti áron. A gazdák az őszi szántásokat elvégezték.

A mezőgazdaság helyzete az Aranyos-széken. Tudósítónk jelenti, hogy Torda-Aranyosmegyében, az Aranyos-széken a későbbi őszi vetések szebbek mint a koraiak, amelyeket az egerek nagyon megiritítottak. Új esztendőre cselédeket, azok hiánya és a magas bérigények miatt nem lehet kapni. Nagy a pénztelenség, mert a termények iránt nincs kereslet és az árak is leestek. Több jó kiadós eső volt, sár van, de a talaj a szárazságtól annyira össze van zsugorodva, hogy még nem tudott átázni.

A dohánytermelési ügynökök a cukorrépasok ellen. Nyárádmenti tudósítónk jelenti, hogy Marostordában a gazdák kezdenek felhagyni a dohánytermeléssel, mert a termelési költségek igen nagyok, a kikészítéshez nagy tőkét igénylő befektetések, szárítók, simítók zsinorok stb. szükségesek. A dohánytermelés propagálásával megbízott ügynökök — mint más forrásból is közzöltük — azzal ijesztik a cukorrépa termelőket, hogy a jövőben a 10 holdon alóli birtokokon nem szabad cukorrépa termelni. Figyelmeztetjük gazdatársainkat, hogy ne üljenek fel az ilyen híreszteléseknek, mert ezzel csak azt akarják elérni az ügynökök, hogy dohánytermelésre szerződjenek a gazdák és ők minél több jutalékot kapjanak a holdankénti területszerzés után.

A gazdák forgalmi adója. Torda-aranyosmegyei tudósítónk egyike jelenti, hogy Marosludas környékén az a hír van elterjedve, miszerint a falvakat közelebről „detektívek fogják bejárni” annak a kipuhatolására, hogy kik fizették be a forgalmi adót és kik nem. Tájékoztatásul közöljük, hogy a nagyobb birtokosok a forgalmi adót az eladás alkalmával tartoznak befizetni a kisbirtokosok a kisebb tételekben piacra vitt terményeikért nem fizetnek forgalmi adót külön, hanem a körjegyzőnél jelenítik be eladó készleteiket úgy a terményekből, mint az állatokból. A bejelentést ősszel kell megtenni.

A székelyek cukorrépa termelése. A háboru előtti években a székelyföld vasúti vonal menti vidékein kiterjedt cukorrépa-termelés folyt, utóbb sokat csökkent e vidéken a répa-termelők száma. Igen kívánatos volna úgy az ország cukorral való ellátása szempontjából, mint a mezőgazdaság s állattenyésztés szem-

pontjából, hogy a Székelyföld nagyobb gazdái ismét hozzátogjanak a cukorrépa-termeléshez és ezzel példát adjanak a kistermelőknek és tanítsák a nagyobb munkával, de nagyobb jövedelemmel is járó növény termelésére.

Jól fejlődnek a vetések Biharban. Érmihályfalvi tudósítónk jelentése szerint az őszi vetések jól fejlődnek. Az egerek sok kárt okoztak. Az állatállomány egészségi állapota kielégítő.

Rozsdásodnak a szatmármegyei vetések. Szatmármegyében eddig ismeretlen veszedelem pusztítja az őszi vetéseket. Már hetekkel ezelőtt észrevették a szatmári gazdák, hogy a korai őszi buzavetésben, de néhol az árpában is, különös rozsdá támadt a szép idő folytán jól kelt vetésekben. A rozsdá a fiatal vetés gyöngye levelének az alsó oldalán keletkezik és napok alatt elfehéeri a vetést. A rozsdagomba rohamosan növekedik, egy milliméternyire kiálló gombatelep támad a levelen, majd megakadályozhatatlan gyorsasággal terjed tovább a vetésben és pusztítja el teljesen az őszi vetést. A gazdák között természetesen nagy nyugtalanságot keltett az új veszedelem annál inkább, mert ha a tavaszi rozsdával volt is bajuk a gazdáknak, őszi rozsdá eddig a szatmármegyei földeken nem jelentkezett.

A szesz ára. A Romániai Szeszértékesítő Rt. megállapította az új szeszárakat. A szesz ára nagyban 2100 lej hektóliterenként, kicsinyben 2050 és 2200 lej. Ehez jön az adó.

A magyar cukorgyárak körülbelül 700 koronával emelik a cukor árát; az emelés után a cukor ára kicsinyben 8000 korona lesz.

A cuorközpont üzleti vállalat. A bukaresti cukoreladási iroda betéti társasággá alakult át. Az új betéti társaságot az ilfovi törvénytörvényeknél „Oficiul de vânzare al zahărului” néven cégjegyezte. A betéti társaság a cukorgyártmányok bizományi eladásával foglalkozik és székhelye Bukarestben van.

A Chitilia—Bucuresti cukorgyár részvénytársaság elhatározta, hogy 24 millió lei alaptőkéjét 52 millió leire emeli fel.

Milyenek voltak a munkabérek Csikban? Csikmegyei Tudósítónk jelentése szerint az idén Csikban a következőképen váltakoztak a férfiak, nők és gyerekek részére a munkabérek: *Tavasszal:* 35—40, 25—30, 15—20 lej. *Nyáron:* 40—50, 30—45, 20—30 lej. *Ősszel:* 40—45, 30—40, 15—20 lej. *Télen:* 30—45, 25—35, 10—20 lej és élelem.

Szabadforgalmi földhaszonbérék és árak Csikmegyében: *Bettelkek* ára k. holdanként 45—60 ezer, kertek, gyümölcsösök ára k. holdanként 30—40 ezer lei. *Szántóföldek*

ára: kisbirtokoknál 8—16 ezer, középbirtokoknál k. holdanként 10—12 ezer lei. *Földhaszonbérék:* kisbirtokoknál 500—600, középbirtokoknál 300—500 lei.

Nős gazdasági cselédek évi bére Csikban: készpénzben 5—6 ezer, természetben 4—5 ezer lei. *Hónapos cselédek bére:* készpénzben 350—450, természetben 300—400 lei.

A biharmegyei földhaszonbérék és árak szabadforgalomban tudósítónk jelentése szerint a következők: *Bettelkek* ára k. holdanként 20—25000 lei, kertek, gyümölcsösök ára k. holdanként 14—16000 lei. *Szántóföldek ára:* kisbirtokoknál k. holdanként 4—5000 lei, középbirtokoknál k. holdanként 4—4500 lei. *Földhaszonbérék:* kisbirtokoknál 4—500 lei, középbirtokoknál 250—300 lei.

Állandó munkások bére Bihar-megyében. Nős gazdasági cseléd évi bére készpénzben 2—300 lei, természetben 12—14 q. gabona, 8—10 szekér tüzelő, $\frac{1}{2}$ —1 hold tengeriföld, kert; egyharmados széna és sarju, jószág, legeltetés. *Hónapos cseléd bére készpénzben* 120—150 lei, természetben 1 q. gabona.

Mezőgazdasági munkabérek Bihar-megyében 1923-ban: *napszám-bérek* férfiak, nők és gyerekek részére. Tavasszal: 18—15—10, nyáron: 25—20—15, ősszel: 20—15—12, télen: 18—15—10 lei. *Szakmánya-bérek:* kapálás: 100—120, aratás: 120—150, szántás k. holdanként 250 lei, cséplés $9-10\%$, kaszálás: 40—50 lei.

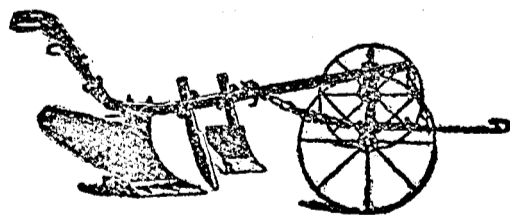
Miért tud a németországi és ausztriai gazda kevesebb igaerővel több munkát végezni? Mert lovának lábát állandóan, különösen megerőltetett munkák idején Kwizda féle Fluidal dörzsöli le. Ezáltal a ló egészsége biztosítva lesz és ellenálló képessége nagy mértékben emelkedik. Igen kívánatos volna, ha a mi gazdáink is igénybe vennék ezt a minden tekintetben bevált szert. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Vételnél ügyeljünk a Kwizda névre. E nélkül értéktelen hamisítvány.

Distolra, a métegykór egyedüli biztos gyógyszerére megrendeléseket elfogad utánvétel is az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala. A Distol ára gr.-ként 8 lei. Egy közepszerű 30—40 kg-os juhra 4—6 gr. Distol számítandó.

Gyümölcsfacsemeték, diszcserjék és fák, valamint szőlőoltványok és alanyok tavaszi szállítására előjegyzéseket elfogad az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala.

Ekék

boronák, kukorica morso
kavágók, motorekék és motorok

Gummiárak

és mindennemű műszaki cikkek

legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSÁ GÉP- ÉS MŰSZARI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u. I. II.)

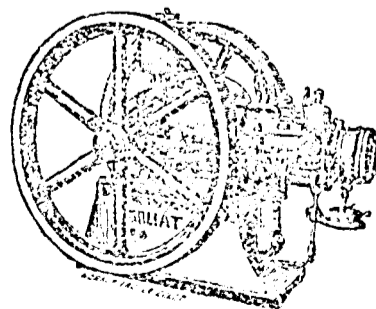
Telefonszám: 2-36.

Sírgönczim: Hanncomp.

WOLFNER-FÉLE

Géphajtószipjak

gépenőolajok, szerszámok, tömitések

Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára

megjelent. Szétküldése folyamatosan van. Kapható: Kolozsvárt, az *Erdélyi Gazda kiadóhivatalánál* Ciuj, Str. Andrei Muresan No. 10.

Friedmann Jenő, Keszei Albert, Lepage Lajos és Minerva r.-t. könyvkereskedésében.

Aradon Mezőgazdák és Kereskedelmi r.-t., Oláh és Társa, Hamburger cégeknél.

Temesvár: Löbl hírlapirodánál.

Szatmár: Gazdák Lapja kiadóhivatalánál.

Sinfalva: Hangya fogy. és ért. szöv.-nél.

Kutyfalva: Hangya fogy. és ért. szöv.-nél.

Bolti ára 24 lei, Erdélyi Gazdasági Egyleti, szövetheteli és gazdaköri tagok részére 15 lei.

Agrocommercia S. A. elnevezéssel egy új részvénytársaság megalakulásáról számoltunk be az elmúlt hónapban. Ma, hogy az új vállalat működési engedélyt megkapta, alkalmunk van betekinteni abba a széleskörű programba, amelynek keresztülvitelét a vállalat célul maga elé tűzte. A vállalat elsősorban az általa kezelt nagyszerű vasúti vonallal bíró Tamásdai mintagazdaságra támaszkodva, mezőgazdasággal kapcsolatos kereskedelmi és ipari tevékenységet akar kifejteni. Forgalomba fogja hozni a mintagazdaság terményeit és a gazdák által eddig is nagy előszeretettel keresett nemesített és kiválasztott vetőmagvait. Szakszerűen vezetett kertgazdaságán kívül hasznos szolgáltatott vél tenni az ország állattenyésztésének, amennyiben egész Erdélyben ismeretes tenyésztési állataival és különösen a Schaumburg Lippe herceg uradalmából átvett l. Napoleon császár korából származó és kizárólag az uradalomban tenyésztett tenyészkosokot fog forgalomba hozni. Ezen tenyészkosokból az elmúlt évben az állam tízennyegyet megvásárolt. Valósággal muzeális értékű a vállalat birtokában levő 1814 óta szortírozott gyapjumintagyűjtemény.

Mintaszerűen berendezett árpagyöngygyárából különböző minőségű árpagyönggyel és hántott borsóval áll a közéletmezés szolgálatába. A tervbe vett gyümölcsészet és gyümölcskonzervgyár megteremtése céljából is, megtette a kezdeményező lépéseket. Üzleti célul tűzte ki halastavak berendezését is.

Kereskedelmi téren a modern kor igényeinek megfelelő módon akar rendelkezésére állani a gazdatársadalomnak. Közvetítési és bizományi tevékenységet óhajt kifejteni és kapcsolatot akar teremteni a gazdák között javaik kicserélése és szükségleteik kielégítése céljából. Már eddig is tárgyalásokat folytat számos elismert nagy külföldi céggel gazdasági cikkek export és import lehetőségeinek kihasználása céljából.

Az Agrocommercia S. A. (Oradeamare—Nagyvárad) Str. Bratianu 1/a alatti üzlethelyiségeiben már megkezdte működését. Alapítókéja 6,000,000 (hatmillió) lei. Igazgatóságában Erdély és a regát számos kiválósága foglal helyet. A vállalat vezérigazgatója Erdély egyik legismertebb és leghozzáértőbb gazdasági szakembere dr. Hódos Dezső, akinek személye garancia arra, hogy működése fel fogja virágoztatni ezt a nagy reményekre jogosított vállalkozást.

A legutóbbi igazgatósági ülésen Sebők Bélát, a vállalat eddigi főüzletvezetőjét cégjegyzői joggal ruházták fel.

Minden tag szerezzen

egy új tagot az E. G. E.-nek.

PIAC.

Országos vásárok.

1923. december 10-én: Nagycsanád, Nagysink, Nezsider, Erdőd. 11-én: Bözöd, Dés, Nagymajtény, Barlafalu, Remetemező. 12-én: Bihardiószeg, Érmihályfalva, Óradna, Gyalu. 13-án: Somos, Zám. 14-én: Élesd, Földvár, Temesvár, 15-én: Parajd, Bucsum. 16-án: Selénd, Mezőörményes.

Heti Piac.

Gabonaneműek:

Helység.	buza,	rozs,	árpa,	zab,	tengeri, mm.
Arad:	880	390	380	400	430
Kolozsvár:	580	480	480	500	530
Marosvásárhely:	580	—	480	320	450
Szatmár:	560	420	330	300	430
Székhelyudvarhely:	520	460	550	350	360

Zöldségfélék: Kolozsvár. Murok 500. petrezselyem 1000, burgonya 300, bab 240 L, mm. kényt, káposzta 100 drb. 600 L. Marosvásárhely. Burgonya 160, bab 960 L. mm. kényt. Szatmár. Burgonya 140, bab 950 mm., káposzta 100 fejt 500 L.

Tejtermékek: Arad. Tej literje 7, vaj kg. 70, tojás drb. 2—2.30 L. Kolozsvár. Új maximális ár szerint, tehéntej literje 6. Hivaly tej 8 L. Tojás drb. 1.50 L. Marosvásárhely. Tehéntej 6, Teavaj 86, juhsajt 50 L.

Gyümölcs: Arad. Alma mm. 1000—1200, körte 1000—1200, dió 1600 L. Kolozsvár. Alma 800—1200, körte 1000—1200 L. mm. Marosvásárhely. Alma 700—900 L. mm. Szatmár. Alma 800—1400, körte 1200—1600, dió 600—800 L. mm.

Baromfi: Arad. Liba drb. 100—200, kacska drb. 90—120, csirke párja 40—80 L. Szatmár. Hízott liba drb. 370—400, kacska 100—130, tyúk párja 100—150, csirke párja 35—70 L. Tojás drb. 5 L.

Élő állat: Arad. Sertés kg. 30—38, borjú 16—18, marha 10—12 L. élősúlyban. Kolozsvár. Tehén vágásra 3—6, növendék marha 1—3, nehéz ökör 18—25 ezer L., szópóborjú drb. 800—1300, egy pár igás 12—18 ezer L., kövér zsirsertés kg. 34—38, vágnyaló 30—32, nyúl drb. 60 L. Új maximális ár szerint vágott marhahús kg. 12—14, borjú 26, disznó 32—34 L. Marosvásárhely. Egy pár igásló 8—14, jobbfejta 12—18, kocsiló 18—32, egyéves csikó 2—4 ezer L. Vágómarha kg. 19—20, hízott ökör 20—25 L, hízott sertés kg. 35—40 L. Szatmár. Vágómarha 10—11, prima ökör 15—16, nehéz sertés 35—36, kövér sertés 28—33 L. Igásló párja 5—6, kocsiló párja 16—18, bivaly párja 7—8 ezer L.

Méz: Nagyvárad. Méz nagyban kg. 32—38, kicsinyben 40—48, viasz 60—80 K.

Nyersbőrök: Kolozsvár. Szópóborjúbőrök l. 50 L, könnyű pitleng, 25 kgr. 40—44 L. között, 26 kgr. től feljebb nehéz bőrök 40—44 L., hivalybőrök 20—25 % al olcsóbb.

HIRDÉTÉSEK.

Borsi „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövethetlet 1923. évi december hó 16-án d. u. 3 órakor a helybeli község háza tanács-ternében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 25. §-a értelmében meghívottak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, ugy a közgyűlés 1923. évi december hó 23-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Igazgatóság kiegészítése. 2. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Szerkesztői üzenet.

U. B. Öcsenád. Sorát ejtjük kb. karácsonykor.

G. h. Felvinc. A Distol grammja 8 L. egyesületünk útján megrendelhető utánvétellel is.

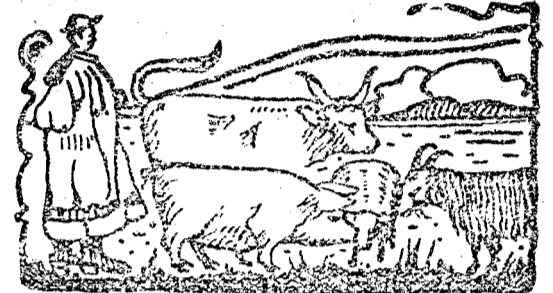
Kereskedők, szövethetetek, papok, tanítók szeretettel ismertessétek

a gazdákkal, hogy az állatok mindenféle veszélyes betegségeket fertőzésből kapják meg, — azért

ne várja meg egy gazda is

amíg állataik megbetegednek, mert könnyebb az állatot a káros hatású veszélyes fertőzés betegsége ellen heves költséggel megvédeni, mint a fertőzés betegségeiből nagy költséggel és karral hosszú ideig gyógykezeln. Ezért is

gazdák szeressétek állataitokat

és azokat még egészségesek e veszélyes betegségek fertőzése ellen azonnal vegyéltes gondozás alá, hogy azzal mindenféle káros hatású veszélyes betegségtől mentesítsétek.

A gondozás utánjárás keveset igényel.

Szarvasmarhátok, juhaitoknál eddig is használtatok rendes sót! Most az eddig használt rendes só helyett használjátok DÁVID ELEMÉR főállatorvos törvényesen védett

„Desinfektor” fertőtlenítő véd tápsóját!!

E véd tápsóból, szarvasmarhátok, juhaitok rendszeresen használják, használatukat. Juhaitok megvédi a szájfájástól, gümőkortól, lépénétől, májmétejtől. „DESINFECTOR” fertőtlenítő védszer a sertéseket mentesít mindenféle veszélyes járványos betegségektől. E véd tápsó és védszer rendszeres használatával az állatok belső szerveit fertőtleníti, a keletkező veszélyes betegségek bacillusait, csirait, megsemmisíti, ezzel a veszélyes betegségektől mentesítve lesz így az állat, emésztő szerve megőrződve, jó-étkűek és gyorsan hízik lesznek. A hol e véd tápsót és módszert rendszeresen használják ott már nincs többé állati veszélyes betegség.

Gazdák! E hasznos véd tápsót és védszert ismertessétek, használatát terjesszék gazdatársaitok között, mert e csekély áldozat minden gazda boldogságát és hasznát biztosítja az egészséges és jó háziállat nevelésbe.

E véd tápsó és védszer kaphatók minden községbe, kereskedésbe és szövethetetenél 1/4 kilós dobozban 20 leiert. utasítással, mely 6—8 hétre elegendő. Kereskedőknek, szövetheteteknek 1 postacsomag 2000 doboz 300 lei előre beküldéssel vagy 310 lei utánvétellel bérmentve küld. Románia főbizományos szétküldése. SOOS és TÁRSÁ marosvásárhely Kis Ernő-utca 2. sz.

Rendelésnél pontos cím, megye, up. jelölését kérjük.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lei. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíthatnak, — Legkisebb apróhirdetés díja 20 lei. Állást keresők részére 20 szolg 10 lei.

Eladó 312 holdas birtok a Mezőségen. Cím megteudható az E. G. E. titkári hivatalában. 3597

Gazdasági segédítést január 1-re állást keres. Kisebb gazdaság vezetését is elvállalja. Cím a kiadóhivatalban. 3601,

fixadminisztrációra kiadó 200 hat holdas birtok Alsóhermegeyben. Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal. 3611

3 drb. 1 éves siment-hall bika eladó. Megtekinthető Hirsch és Barsay gazdaságában Ollan-Gyalu Kolozs vm. 3603.

Homoki borsót, homoki lucernát keres megvételre. — Ajánlatot kérek Csilha Sándor Valea lui Mihal címre. 3612

Cenyésmént keresek megvételre. — Ajánlatot kérek a mén pontos leírásával Csilha Sándor Valea lui Mihal címre. 3612